

Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка
*Циклова комісія трудового навчання та технологій і образотворчого
мистецтва*

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Павло ЯЛОВСЬКИЙ

2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика гурткової роботи

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 014.10 Середня освіта (Технології)
Освітньо-професійна програма Середня освіта (Трудове навчання та
технології)

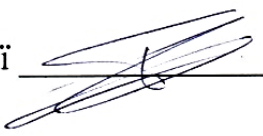
Томашівський С.М. Методика гурткової роботи : робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Технології). Кременець, 2026. 15 с.

Розробник:

Томашівський Сергій Мийхайлович – викладач циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва

Протокол від «24» серпня 2026 року № 1

Голова циклової комісії Сергій ТОМАШІВСЬКИЙ

1. Вступ

Позашкільна освіта є невід'ємною складовою національної освітньої системи, що сприяє розвитку інтересів, творчих здібностей, соціалізації й професійному самовизначенню дітей та молоді. Відповідно до статті 38 Закону України «Про освіту», вона спрямована на всебічний розвиток особистості та забезпечення змістовного дозвілля. Однією з ключових форм цієї діяльності є гурткова та клубна робота, яка поєднує навчання, виховання і творчу самореалізацію.

Актуальність вивчення методики гурткової роботи зумовлена сучасними вимогами до професійної підготовки педагогів. Вчитель має володіти не лише теоретичними знаннями, а й практичними навичками організації дозвіллевої діяльності, зокрема у сфері декоративно-прикладного мистецтва. Це важливо для формування креативності, естетичного смаку, комунікативних та соціальних навичок учнів.

Навчальна дисципліна «Методика гурткової роботи» розроблена для здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Трудове навчання та технології)». Дисципліна є вибірковою (Вибірковий блок 2) та сприяє формуванню додаткової кваліфікації – керівник гуртка декоративно-прикладного мистецтва.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	
Кількість кредитів ECTS: 4	Галузь знань 01 Освіта	Вибіркова	
Змістових модулів - 2	Спеціальність 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)		
Загальна кількість годин - 120	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Трудове навчання та технології)	Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
		4-й	5-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2; 2 самостійної роботи здобувача освіти – 2; 1	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції	
		16 год.	20 год
		Семінарські	
		14 год.	18 год.
		Самостійна робота/підготовка та проходження екзамену	
		10 год./ 20 год.	12 год./ 10 год.
		Вид контролю: Екзамен – 4-й семестр	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 56,6 % / 43,4 %.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методика гурткової роботи» є формування у здобувачів фахової передвищої освіти системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для ефективної організації гурткової діяльності в закладах загальної середньої та позашкільної освіти, з урахуванням сучасних педагогічних вимог і мистецького спрямування.

Основні завдання дисципліни:

Теоретична підготовка:

- формування базових знань про зміст, мету та принципи гурткової роботи;
- ознайомлення з нормативно-правовими та методичними засадами позашкільної освіти;
- вивчення сучасної класифікації, структури та особливостей функціонування гуртків і клубів.
- формування уявлення про організаційні форми та моделі проведення занять у гуртках різної спрямованості;
- розвиток уміння проектувати програми гурткової діяльності, адаптовані до вікових особливостей учнів;
- набуття знань щодо управління, планування та оцінювання ефективності гурткової роботи.
- розвиток здатності діяти творчо, ініціативно, самостійно – зокрема у нестандартних педагогічних ситуаціях;
- формування готовності організовувати змістовне дозвілля учнів на засадах гуманізму, інтерактивності та культурної самореалізації;
- усвідомлення виховного та соціального потенціалу гурткової роботи як складника професійної діяльності майбутнього вчителя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі компетентності:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК1 Здатність враховувати в освітньому процесі вікові особливості учнів.

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

СК4 Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання.

СК6 Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів.

СК7 Здатність до спілкування з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою педагогічного супроводу.

СК8 Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня відповідно до його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК9 Здатність до планування освітнього процесу в межах посадових обов'язків.

СК10 Здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти.

СК11 Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК12 Здатність до моніторингу педагогічної діяльності та визначення власних професійних потреб.

СК15 Здатність до попередження булінгу та протидії різним проявам насильства.

СК16 Здатність до оволодіння знаннями з художнього конструювання, формоутворення, колористики; розуміння суті фізичних явищ і закономірностей перебігу процесів.

СК17 Здатність застосовувати знання з природничих наук, основ техніки та виробництва, креслення для організації трудового навчання та формування умінь і навичок проектної, конструкторської та виробничої діяльності школярів.

СК18 Здатність до організації та керування процесами творчої предметно-перетворювальної діяльності учнів закладів загальної середньої освіти, її об'єктивного оцінювання на основі визначених критеріїв та презентації результатів.

СК19 Здатність розробляти технологію, визначати властивості, здійснювати добір матеріалів для виготовлення виробів і розраховувати оптимальні режими обробки матеріалів.

СК20 Здатність дотримуватись вимог трудової дисципліни, охорони праці, протипожежної безпеки, правил раціональної та безпечної експлуатації інструментів і технологічного обладнання, захисту довкілля.

СК23 Здатність до аналізу традицій та сучасних тенденцій декоративно-прикладного мистецтва, ідентифікації та порівняння ознак різних його видів, навчання учнів технікам декоративно-прикладного мистецтва у позакласній та позашкільній діяльності.

Програмні результати навчання

РН1 Здійснювати професійну діяльність державною мовою як усно, так і письмово.

РН2 Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами.

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН4 Враховувати вікові особливості учнів в освітньому процесі для забезпечення його ефективності.

РН5 Забезпечувати досягнення результатів навчання, визначених Державними стандартами освіти та типовими освітніми програмами.

РН6 Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

RH7 Організовувати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання.

RH8 Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання.

RH9 Використовувати ефективні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями.

RH10 Планувати освітній процес залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, специфіки діяльності закладу освіти.

RH11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.

RH12 Оцінювати власну педагогічну діяльність відповідно до визначених критеріїв.

RH13 Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії.

RH15 Застосовувати основні стратегії поведінки щодо попередження булінгу та протидії різним проявам насильства.

RH17 Знати й аналізувати методики трудового навчання та прогнозувати шляхи їх використання у процесі реалізації технологічної освіти учнів.

RH18 Вміти організовувати творчу, проектно-технологічну та предметно-перетворювальну діяльність учнів закладів загальної середньої освіти.

RH19 Володіти навичками ескізного проектування та технічного креслення; демонструвати вміння обробки сировини та технічних матеріалів, виготовлення виробів за допомогою ручних, електрифікованих інструментів і технологічного обладнання.

RH20 Застосовувати норми з охорони праці, протипожежної безпеки та захисту довкілля у процесі трудової діяльності, уміти безпечно експлуатувати технологічне обладнання та інструменти.

RH23 Вміти виготовляти та презентувати вироби декоративно-прикладного мистецтва та технічної творчості.

RH24 Володіти знаннями та умінями організації предметно-перетворювальної діяльності школярів у сфері декоративно-прикладного мистецтва.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Педагогічні основи гурткової роботи в закладах загальної середньої освіти та позашкільних навчальних закладах.

Тема 1. Теоретичні основи дозвілля та дозвілєвої діяльності. Поняття «дозвілля»: історико-педагогічний підхід. Принципи та функції організації дозвілля школярів. Особливості змісту, методів та форм культурно-дозвілєвої діяльності школярів.

Тема 2. Поняття позакласної та позашкільної роботи в освітньому процесі. Історичні аспекти розвитку позашкільної освіти. Мета та основні завдання позашкільної освіти. Структура позашкільної освіти. Принципи організації позакласної та позашкільної роботи. Управління позашкільною освітою. Заклади позашкільної освіти. Науково-методичне забезпечення позашкільної освіти. Застосування проектно-методики в позаурочній діяльності.

Змістовий модуль 2. Методичні основи організації гурткової діяльності художньо-естетичного напрямку.

Тема 3. Особливості організації гурткової діяльності. Форми організації гурткових занять. Особливості професійної діяльності керівника гуртка. Характеристика системи гурткової роботи. Гуртки художнього спрямування. Розклад занять та графік роботи керівника гуртка. Структура гурткового заняття. Тривалість гурткових занять. Розподіл робочого часу. Обов'язки та відповідальність керівника гуртка.

Тема 4. Документація керівника гуртка. Посадова інструкція керівника гуртка. Програма роботи гуртка. Календарно-тематичний план. Журнал планування та обліку роботи гуртка. План-конспект гурткового заняття. Портфоліо практичних та методичних матеріалів керівника гуртка. Наочний та роздатковий матеріал. Соціальний паспорт гуртка. Журнал інструктажу з техніки безпеки.

Тема 5. Аналіз структури та розробка навчальної програми гуртка. Навчальна програма гуртка. Авторська програма. Адаптована програма. Пояснювальна записка. Навчально-тематичний план. Зміст програми. Основні вимоги до знань, умінь та навичок. Бібліографія. Додаткові елементи програми. Технологічні вимоги до програми.

Тема 6. Аналіз структури та розробка календарно-тематичного плану гуртка. Календарно-тематичний план гуртка. Розділи програми. Зміст роботи кожного гурткового заняття. Кількість теоретичних та практичних годин. Календарні терміни виконання.

Тема 7. Аналіз структури та розробка плану-конспекту гурткового заняття. Типи навчальних занять. План-конспект гурткового заняття. Організація початку заняття. Мотивація навчальної діяльності. Перевірка домашнього завдання. Актуалізація опорних знань. Вивчення нового матеріалу. Контроль і самоперевірка знань. Підведення підсумків заняття. Рефлексія.

Тема 8. Особливості ведення «Журналу планування та обліку роботи гуртка». Основні вимоги до ведення журналу планування та обліку роботи гуртка. План роботи. Загальні відомості про вихованців. Проведення занять з техніки безпеки. Облік відвідування. Облік роботи гуртка. Методична і практична робота. Облік індивідуальних занять. Облік зайнятості гуртка в підготовці і проведенні заходів. Зауваження та пропозиції щодо ведення журналу.

Тема 9. Теоретико-практичні основи клубної роботи. Сутність, основні принципи діяльності та завдання клубів як самодіяльних об'єднань. Типи шкільних клубів. Клубна година.

Тема 10. Аналіз структури та розробка положення про шкільний клуб. Положення про шкільний клуб. Статут клубу. Загальні положення. Цілі і завдання клубу. Структура клубу. Члени клубу. Права та обов'язки членів клубу. Порядок обліку в клубі. План роботи клубу.

Тема 11. Методичні аспекти проведення виставок та олімпіад. Виставка – педагогічний захід, який є невід'ємною складовою навчального процесу гуртків. Види виставок. Основні етапи організації та проведення виставок. Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси. Олімпіада – творче змагання з професійної та практичної підготовки гуртківців. Послідовність підготовки та проведення олімпіади. Особливості оцінювання завдань до олімпіад.

Тема 12. Методичні аспекти проведення екскурсії. Краєзнавча робота. Поняття екскурсії. Види екскурсій. Підготовка до екскурсії. Етапи проведення екскурсії. Зміст краєзнавчо-туристичної роботи в позашкільних закладах освіти.

Тема 13. Формування методичної папки гуртка. Розробка лекційного матеріалу. Виготовлення роздаткового та демонстраційного матеріалу. Складання сценаріїв масових заходів, творчих конкурсів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
лекц.		сем.	с. р.	
Змістовий модуль 1. Педагогічні основи гурткової роботи в закладах загальної середньої освіти та позашкільних навчальних закладах				
Тема 1. Теоретичні основи дозвілля та дозвіллевої діяльності.	5	2	2	1
Тема 2. Поняття позакласної та позашкільної роботи в освітньому процесі.	7	4	2	1
Разом за змістовим модулем 1.	12	6	4	2
Змістовий модуль 2. Методичні основи організації гурткової діяльності художньо-естетичного напрямку				
Тема 3. Особливості організації гурткової діяльності.	8	2	4	2
Тема 4. Документація керівника гуртка.	6	2	2	2
Тема 5. Аналіз структури та розробка навчальної програми гуртка.	8	4	2	2
Тема 6. Аналіз структури та розробка календарно-тематичного плану гуртка.	6	2	2	2
Підготовка та проходження екзамену	20			20
Разом за 5-й семестр	60	16	14	30
Тема 7. Аналіз структури та розробка плану-конспекту гурткового заняття.	10	4	4	2
Тема 8. Особливості ведення «Журналу планування та обліку	8	4	2	2

роботи гуртка».				
Тема 9. Теоретико-практичні основи клубної роботи.	5	2	2	1
Тема 10. Аналіз структури та розробка положення про шкільний клуб.	7	4	2	1
Тема 11. Методичні аспекти проведення виставок та олімпіад	8	2	4	2
Тема 12. Методичні аспекти проведення екскурсії. Краєзнавча робота.	6	2	2	2
Тема 13. Формування методичної папки гуртка.	6	2	2	2
Разом за змістовим модулем 2.	78	30	28	28
Підготовка та проходження екзамену	10			10
Разом за 6-й семестр	60	20	18	22
Разом годин за навчальним планом.	120	36	32	52

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Теоретичні основи дозвілля та дозвіллевої діяльності	2
2	Поняття позакласної та позашкільної роботи в освітньому процесі	4
3	Особливості організації гурткової діяльності	4
4	Документація керівника гуртка	2
5	Аналіз структури та розробка навчальної програми гуртка	2
6	Аналіз структури та розробка календарно-тематичного плану гуртка	2
7	Аналіз структури та розробка плану-конспекту гурткового заняття	4
8	Особливості ведення «Журналу планування та обліку роботи гуртка»	2
9	Теоретико-практичні основи клубної роботи	2
10	Аналіз структури та розробка положення про шкільний	2

	клуб	
11	Методичні аспекти проведення виставок та олімпіад	4
12	Методичні аспекти проведення екскурсії. Краєзнавча робота	2
	Разом	32

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст завдання	К-ть годин
1	Історико-педагогічний підхід поняття дозвілля. Аналіз класифікацій дозвілля. Порівняння активних і пасивних форм дозвілльової діяльності учнів.	1
2	Застосування проєктної методики в позаурочній діяльності. Огляд нормативної бази з позашкільної освіти. Порівняння позакласної та позашкільної діяльності.	1
3	Особистісно-орієнтовані технології організації позаурочної діяльності. Складання чинників ефективної організації гуртка. Аналіз умов створення гуртка у ЗЗСО.	2
4	Декоративно-прикладне мистецтво як інструмент розвитку творчого мислення. Складання переліку документів для гуртка мистецького спрямування. Огляд обов'язкової документації гуртка.	2
5	Вивчення прикладів чинних навчальних програм гуртків. Написання фрагмента вступу до авторської програми.	2
6	Ознайомлення з календарно-тематичним планом (КТП) гуртка. Складання фрагмента календарного плану (на 1 місяць).	2
7	Аналіз прикладів конспектів занять. Розробка власного конспекту заняття з декоративно-прикладного мистецтва.	2
8	Журнал планування та обліку роботи гуртка. Ознайомлення з інструкцією щодо ведення журналу. Заповнення зразкової сторінки.	2
9	Клубна година. Порівняння клубної і гурткової роботи. Аналіз переваг і недоліків клубної форми організації дозвілля.	1
10	Ознайомлення з типовими положеннями. Написання фрагмента Положення (назва, мета, напрями діяльності).	1
11	Організація та проведення виставки (розробка плану-сценарію).	2
12	Підбірка маршрутів для краєзнавчої екскурсії. Підготовка інструктажу з техніки безпеки.	2
13	Ознайомлення зі структурою методичної папки. Складання переліку необхідних документів.	2
	Разом	52

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на семінарських (практичних) заняттях

1-2 бали – здобувач фахової передвищої освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, його відповіді нечіткі і недостатньо осмислені; завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями; проводить із значними помилками вимірювання та обчислення.

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з помилками, проводить із незначними помилками вимірювання та обчислення.

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує практичні завдання, правильно проводить вимірювання та обчислення, розраховує похибки вимірювань фізичних величин при виконанні лабораторних робіт.

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти в повній мірі і на високому рівні володіє глибокими, міцними і системними теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; правильно виконує практичні завдання, виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань, проявляє вміння самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни застосовуються такі методи:

1. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності:
 - Словесні: лекція (інформаційна, проблемна, візуалізаційна), бесіда, пояснення, дискусія.
 - Практичні: розробка програм гуртка, планів-конспектів занять, підготовка методичних папок, виконання творчих проєктів.
 - Інтерактивні: брейнсторм, кейс-метод, аналіз педагогічних ситуацій, мікровикладання, рольова гра.
 - Дослідницькі: спостереження, аналіз педагогічної документації, міні-дослідження.
 - Метод проєктів: як форма підсумкової самостійної роботи.
2. Методи стимулювання і мотивації: створення ситуації успіху; залучення до практичних кейсів; підтримка ініціатив; індивідуалізація завдань.

9. Методи контролю

Методи контролю:

- Поточний контроль: усне опитування, оцінювання завдань для самостійної роботи та практичних завдань.

- Підсумковий контроль: екзамен (6-й семестр), який включає теоретичні питання та захист елементів методичної розробки.

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Методика гурткової роботи»

Оцінку «5», «відмінно» – оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

Оцінку «4», «добре» – оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

Оцінку «3», «задовільно» – оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення навчальної дисципліни. Демонструє елементарні знання теоретичного матеріалу. Не здобув практичних умінь і навичок, не вміє логічно мислити і висловлювати свою думку.

11. Методичне забезпечення

- Навчально-методичні матеріали, методичні рекомендації до тем.
- Приклади програм гуртків, зразки конспектів занять, шаблони планування.
- Періодичні видання, мультимедійні презентації.

12. Рекомендована література

Основна

1. Бех І. Д. Виховання особистості : У 2 кн. Київ : Либідь, 2003. Кн. 1.
2. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 208 с.
3. Брижак Н. Ю. Методика гурткової та клубної роботи в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах : навчальний посібник. Київ : Логос, 2017. 126 с.

4. Вдовічен А.А., Вдовічена О.Г. Організація виставкової діяльності : навчальний посібник. Чернівці : Технодрук, 2018. 264 с.
5. Волкова Н. П. Педагогіка : посібник для студентів вищих навч. закладів. Київ : Академія, 2001. 576 с.
6. Дем'янюк Т.М. Нові технології позашкільної освіти і виховання. Київ : ІЗМН, 2000. 350 с.
7. Закон України «Про освіту». Київ : Відомості Верховної Ради України, 2017. № 38-39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
8. Закон України «Про позашкільну освіту» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-15>
9. Костенко, Л. Д. Теорія і практика розвитку позашкільної освіти в Україні (друга половина XX – початок XXI століття) : дис. ... д-ра пед. наук. Київ, 2021.
10. Кузьмінський А. Л. Педагогіка : підручник. Київ : Знання-Прес, 2003. 418 с.
11. Мелентьев, О. Б. Теорія і методика позашкільної освіти : навчальний посібник. Умань : АЛМІ, 2013. 183 с.
12. Організація гурткової роботи в дошкільних навчальних закладах / авт.-уклад. Л. Б. Міщенко. Харків : Вид. група «Основа», 2015. 333 с.
13. Флегонтова Н. М. Педагогічна організація культурного дозвілля школярів : навчально-методичний посібник. Київ : Освіта України, 2007. 144 с.
14. Щука Г. Курс лекцій теорії і методики організації краєзнавчо-туристичної роботи. Берегове : Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ, 2023. 143 с.
15. Яременко Н. В. Дозвіллезнавство : навчальний посібник. Фастів : Поліфаст, 2007. 460 с.

Допоміжна

1. Бех І. Д. Виховання підростаючої особистості на засадах нової методології. *Позашкільна освіта та виховання*. 2007. № 2. С. 2–6.
2. Бех І. Д. Виховна компонента позашкільної освіти. *Позашкільна освіта та виховання*. 2006. № 1. С. 2–5.
3. Бойко Л. Вісник позашкілля. Методичний порадник керівника творчого учнівського об'єднання. № 7. Львів, 2011. 36 с.
4. Пустовіт Г. П. Позашкільна освіта і виховання в контексті трансформаційних процесів у суспільстві. *Позашкільна освіта та виховання*. 2006. № 1. С. 10.
5. Пустовіт Г.П. Позашкільна освіта: сутність, мета, перспективи. *Рідна школа*. 2003. № 2. С. 14-18.
6. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посібник. Київ : Либідь, 2003. 560 с.
7. Яременко Н. Підготовка вчителів до організації дозвіллевої ігрової діяльності учнів (друга половина XX ст.). *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2005. № 2. С. 135-146.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія.
URL: <http://www.kogpi.edu.te.ua/>
4. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/>
5. Наказ МОН України від 22.07.2008 р. № 676 «Про затвердження Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільному навчальному закладі...».
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0676290-08>
6. Сліпченко О. В. Організація роботи шкільних клубів : навчально-методичний посібник. URL: <http://refs.in.ua/cherkasekoyi-oblasti-slipchenko-olena-vitaliyivnaorganizaciya.html>
7. Фаховий коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка.
URL: <https://kogpa.edu.ua/uk/fakhovyi-koledzh>
8. Український державний центр позашкільної освіти.
URL: <https://udcpo.gov.ua/>
9. Інститут модернізації змісту освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/>